ERAF
EIROPAS REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS FONDS
EIROPAS SAVIENĪBA
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
UNIVERSITY OF LATVIA

Vadošās un nevadošās acs stabilitāte

S.Raciborska un G.Krūmiņa

Latvijas Universitātes Optometrijas un redzes zinātnes nodaļa, Rīga, Latvija

LU 71. konference
Redzes uztveres sekcija,
Rīga, 15.02.2013.

Ievads

Katram no cilvēkiem ir viena dominējošā jeb vadošā acs. Tāpat kā viena no rokām, arī viena no acīm uzņemas vadošo lomu apkārtnes vizualizācijā. Dominējošā acs palīdz dažādos dzīves apstākļos, kā, piemēram, šaušanā, sportā, loka mešanā u.c. Daudziem no labročiem arī labā acs ir vadošā, turpretī kreiļiem - kreisā. Pētījuma mērķis ir noskaidrot, vai vadošās acs stabilitāte spēj ietekmēt lasīšanas ātrumu.

Metode

Pētījuma dalībnieki: 353 skolēni vecumā no 6-18 gadiem.
Testā tika izmantota spoguļa metode. Ar tā palīdzību tika noteikta vadošā acs. Tad ar apmiglojošām lēcām (+1.0D, +2.0D, +3.0D) novēro dominējošās acs stabilitāti.

Rezultāti

No visiem skolēniem 64.58%, kas ir 228, vadošā ir labā acs, attiecīgi 35.42% vadošā ir kreisā acs. No visiem dalībniekiem, kam dominējošā acs ir labā, 67 jeb 29.39% jau pie +1.0D apmiglošanas lēcas vadība pārlec uz otro, 24 jeb 10.52% no dalībniekiem tas notika pie +2.0D lēcas. Un 37 jeb 16.22% cilvēku vadība pārleca pie +3.0D lēcas. Nemainīga labā vadošā acs ir 43.87%.No visiem dalībniekiem 125 cilvēkiem tika noteikta kreisā vadošā acs, kur 53 jeb 42.4% no dalībniekiem jau pie +1.0D apmiglošanas lēcas vadība pārlec uz otro, 17 jeb 13.6% no dalībniekiem tas notika pie +2.0D lēcas. Un 9 jeb 7.2% cilvēku vadība pārleca pie +3.0D lēcas. Nemainīga kreisā vadošā acs ir 63.2%.

	vadošā acs labā	pārslēdzas pie +1.0	pārslēdzas pie +2.0	pārslēdzas pie +3.0	nepārslēdzas
dalībnieku skaits	228	67	24	37	128
procentuāli	100	29,38	10,52	16,22	43,87
lasīšanas ātrums labajai acij	112,51	118,4	119,90	123,07	129,92

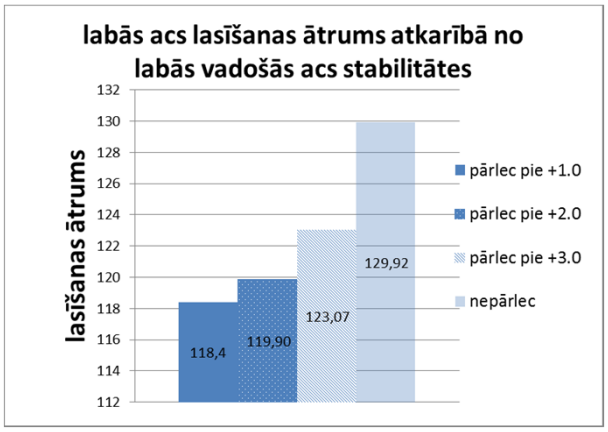

1. att. Labās acs lasīšanas ātrums atkarībā no labās vadošās acs stabilitātes. Lasīšanas ātrums attiecināms uz 130 izlasīiem vārdiem.

	vadošā acs kreisā	pārslēdzas pie +1.0	pārslēdzas pie +2.0	pārslēdzas pie +3.0	nepārslēdzas
dalībnieku skaits	125	40	16	9	60
procentuāli	100	32	12,8	7,20	48
lasīšanas ātrums kreisajai acij	107,32	111,06	115,25	117,13	122,93

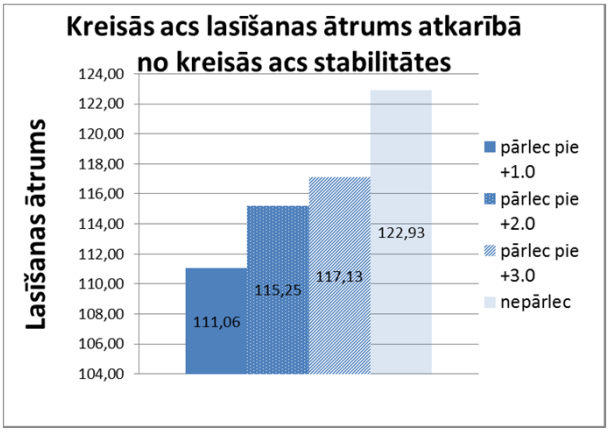

2. att. Kreisās acs lasīšanas ātrums atkarībā no kreisās vadošās acs stabilitētes. Lasīšanas ātrums attiecināms uz 130 izlasīiem vārdiem.

Secinājumi

Vadošās acs stabilitāte ietekmē lasīšanas ātrumu. Cilvēkiem ar stabilu vadošo aci ir grūtāk pārslēgties uz otro, līdz ar to lasīšanas ātrums pakāpeniski samazinās. Apkopojot datus izpildās nosacījums: nestabilas dominējošās acs īpašniekiem ir labāks lasīšanas ātrums.

Pētījums izstrādāts ar ERAF projekta Nr.2011/0004/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/VIAA/027 atbalstu.